

B.P.Ed. (Two Years) Semester-IV
EC-402 - Sports Management

P. Pages : 6

Time : Three Hours

GUG/W/24/2820

Max. Marks : 70

Notes : 1. All questions are compulsory.

1. Write down the essential skill of sports management and clarify the field of sports management. **15**

OR

Write in detail the definition of sports management and the developing concept of sports management.

2. Write the meaning and definition of leadership and clarify the element and qualities of effective leadership. **15**

OR

Write about the preparation of administrative leaders and leadership and organizational performance.

3. Write the guideline of controlling a school, college and university sports programme in detail. **15**

OR

What is evaluation? Discuss about planning of college sports programme.

4. Write short notes **any two**. **2x7.5**

- a) Write the principle of budgeting.
- b) Write about budget making.
- c) Write about the importance of budget.
- d) Write about the criteria of good budget.

5. Answer the following ten question out of twelve questions. **10x1**

- i) The rural sports programme was launched in which year.
  - a) 1980-81
  - b) 1970-71
  - c) 1990-91
  - d) 1960-61

- ii) What should the physical teacher exate before starting the lesson?
  - a) Plan
  - b) Budget
  - c) Planning
  - d) Practice
- iii) SPDA stand for
  - a) Sports Policy of Development & Administration
  - b) Sports Project Development Area
  - c) Sports Project of Delhi Area
  - d) None of these
- iv) Which of the following is the first step of a sports programme.
  - a) Administration
  - b) Plan
  - c) Budget
  - d) Direction
- v) It is a fundamental element organization & operations.
  - a) Planning
  - b) Money amount
  - c) Economy
  - d) Budget
- vi) What do you think is the master of management.
  - a) Peter Druckes
  - b) Bellfour
  - c) Hall
  - d) Williams
- vii) What is needed to keeps a game manager live?
  - a) Will power
  - b) Driving power
  - c) Planning
  - d) None of these
- viii) They inspire children to become good players & Athlete.
  - a) Training
  - b) Guide
  - c) Award
  - d) None of these
- ix) Who responsibility is it call to apply the principle of studies.
  - a) Teacher
  - b) Government
  - c) Direction
  - d) Manager
- x) Who director is funded by the college and university.
  - a) Operator
  - b) Manager
  - c) Teacher
  - d) None of these
- xi) Sports talent search scholarship scheme was launched in
  - a) 1970-71
  - b) 1975-78
  - c) 1977-78
  - d) 1980-81
- xii) What is sports management.
  - a) Art
  - b) Science
  - c) A fashion
  - d) None of these

*****

Max. Marks : 70

सुचना :- 1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

1. क्रीडा व्यवस्थापनाच्या अति आवश्यक कौशल्यांना लिहा व खेळ व्यवस्थापनाच्या क्षेत्राला स्पष्ट करा. 15

किंवा

खेळ व्यवस्थापनाच्या व्याख्या व खेळ व्यवस्थापनाच्या विकासशील धारणाबाबत सविस्तर लिहा.

2. नेतृत्वाचा अर्थ व व्याख्या लिहा आणि प्रभावी नेतृत्वाच्या तत्व व गुणांना स्पष्ट करा. 15

किंवा

प्रशासनिक नेत्याची तैयारी आणि नेतृत्व व संगठणात्मक प्रदर्शना बाबत सविस्तर लिहा.

3. एक शाळा, कॉलेज आणि विद्यापीठाच्या कार्यक्रमांला नियंत्रित करणाऱ्या दिशा निर्देशांना सविस्तर लिहा. 15

किंवा

मुल्यांकन म्हणजे काय? महाविद्यालयीन खेळ कार्यक्रम योजने बदल चर्चा करा.

4. खालील टिपा लिहा कोणतेही दोन. 2x7.5

अ) बजेटच्या तत्वाबाबत लिहा.

ब) बजेट तयारीच्या पायरी बाबत लिहा.

क) बजेटच्या महत्वाबद्दल लिहा.

ड) चांगल्या बजेटच्या निकषाबद्दल लिहा.

5. खालील बारा प्रश्नांपैकी कोणतेही दहा प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10x1

- 1) कोणत्या वर्षामध्ये ग्रामीण खेळ योजना आणली गेली होती.

3A) 1980-81

ब) 1970-71

क) 1990-91

ੳ) 1960-61

- 2) धडा सुरु करण्यापूर्वी शारीरिक शिक्षकाने काय तयार करावे?

अ) योजना

ब) बजेट

क) नियोजन

ડ) અભ્યાસ

- 3) SPDA चा पूर्ण अर्थ काय?

अ) स्पोर्ट्स पॉलीसी ऑफ डेव्हलपमेंट अँड एडमिनिस्ट्रेशन

ब) स्पोर्ट्स प्रोजेक्ट डेव्हलपमेंट एरिया

क) स्पोर्ट्स प्रोजेक्ट ऑफ दिल्ली एरिया

ड) उपरोक्त नहीं

- 4) पुढीलपैकी कोणती क्रीडा कार्यक्रमाची पहिली पायरी आहे?
अ) व्यवस्थापन ब) योजना
क) बजेट ड) निर्देशन
- 5) संघटन आणि संचालनामध्ये हा एक आधारभूत तत्व आहे.
अ) नियोजन ब) धनराशी
क) अर्थव्यवस्था ड) बजेट
- 6) प्रबंधक विषयाचा गुरु कोणाला मानले जाते?
अ) पीटर ड्रॅकर ब) बेलफोर
क) हाल ड) विलीयम
- 7) गेम मॅनेजरला जिवंत ठेवण्यासाठी काय आवश्यक आहे?
अ) इच्छाशक्ती ब) चलनशक्ती
क) नियोजन ड) उपरोक्त नाही
- 8) हे मुलांना चांगले खेळाडू आणि अॅथलीट होण्यासाठी प्रेरणा देतात.
अ) प्रशिक्षण ब) मार्गदर्शन
क) पुरस्कार ड) उपरोक्त नाही
- 9) अभ्यासाची तत्वे लागू करण्याची जबाबदारी कोणाची आहे
अ) अध्यापक ब) सरकार
क) संचालक ड) प्रबंधक
- 10) महाविद्यालय व विद्यापिठाणे कुणाच्या निर्देशाव्दारे फंड संचलित केल्या जातो.
अ) संचालक ब) मॅनेजर
क) अध्यापक ड) उपरोक्त नाही
- 11) कोणत्या वर्षामध्ये उत्कृष्ट खेळाडू शिष्यवृत्ती योजनेची सुरुवात केली गेली.
अ) 1970-71 ब) 1975-78
क) 1977-78 ड) 1980-81
- 12) क्रीडा व्यवस्थापन म्हणजे काय?
अ) कला ब) विज्ञान
क) फॅशन ड) उपरोक्त नाही

*****

सुचनाएँ :- 1. सभी प्रश्न हल करना अनिवार्य है।

1. क्रीडा प्रबंधन के अती आवश्यक कौशल्यों तथा खेल प्रबंधन क्षेत्र को स्पष्ट किजिये। 15

अथवा

 खेल प्रबंधन की परिभाषा तथा क्रीडा प्रबंधन की विकासशील धारणा को विस्तार से लिखिए।

  2. नेतृत्व का अर्थ एवं परिभाषाएँ लिखिए तथा प्रभावी नेतृत्व के तत्व और गुणों को स्पष्ट किजिये। 15

अथवा

 प्रशासनिक नेता की तैयारी तथा नेतृत्व और संगठनात्मक प्रदर्शन के बारे में विस्तार से लिखिए।

  3. एक स्कूल कॉलेज और विश्वविद्यालय के खेल कार्यक्रम को नियंत्रण करने की दिशानिर्देश को विस्तार से लिखे। 15

अथवा

 मुल्यांकन यानी क्या? महाविद्यालयीन खेल कार्यक्रम योजना के बारे में चर्चा किजिये।

  4. निम्नलिखित में से टिप्पणियाँ लिखिए कोई भी दो। 2x7.5
 अ) बजट के तत्व के बारे में लिखिए।
 ब) बजट तयारी के चरण के बारे में लिखिए।
 क) बजट के महत्व के बारे में लिखिए।
 ड) अच्छे बजट के निकष के बारे में लिखिए।

  5. निम्नलिखित बारा प्रश्नों में से किन्ही दस प्रश्नों के उत्तर लिखिए। 10x1
 1) किस वर्ष में ग्रामीण खेल योजना लाई गई थी।
 अ) 1980-81   ब) 1970-71
 क) 1990-91   ड) 1960-61
 2) शारीरिक शिक्षक को पाठ शुरू करने से पहले क्या निर्माण करना चाहिए।
 अ) योजना   ब) बजेट
 क) नियोजन   ड) अभ्यास
 3) SPDA का पुरा अर्थ क्या है?
 अ) स्पोर्ट्स पॉलीसी ऑफ डेव्हलपमेंट अॅन्ड एडमिनिस्ट्रेशन
 ब) स्पोर्ट्स प्रोजेक्ट डेव्हलपमेंट एरिया
 क) स्पोर्ट्स प्रोजेक्ट ऑफ दिल्ली एरिया
 ड) उपरोक्त नहीं

